

Ärende nr: 2025/2157

Datum: 2025-05-09

Inriktning för Svenska kraftnäts uppdrag inom dammsäkerhet 2025–2027



Svenska kraftnät

Svenska kraftnät är systemansvarig myndighet, med uppgift att på ett affärsmässigt sätt förvalta, driva och utveckla ett kostnadseffektivt, driftsäkert och miljöanpassat kraftöverföringssystem. Det omfattar ledningar för 400 kV och 220 kV med stationer och utlandsförbindelser. Svenska kraftnät utvecklar transmissionsnätet och elmarknaden för att möta samhällets behov av en säker, hållbar och ekonomisk elförsörjning. Därmed har Svenska kraftnät också en viktig roll i klimatomställningen.

Version Ange version
Org. nr 202 100-4284

Svenska kraftnät
Box 1200
172 24 Sundbyberg
Sturegatan 1

Tel: 010-475 80 00
Fax: 010-475 89 50
www.svk.se

Omslagsbild: Lanforsen (Daläven)

Förord

Denna inriktning syftar till att ge en samlad beskrivning av Svenska kraftnäts uppdrag och verksamhetsområden i frågor om dammsäkerhet samt prioriteringar för perioden 2025-2027.

Den har utarbetats av Svenska kraftnäts dammsäkerhetsspecialister och synpunkter har inhämtats från Dammsäkerhetsrådet.

Inriktningen har fastställts av Ann-Sofie Fahlgren, chef för Enheten elberedskap och dammsäkerhet.

Innehåll

1	Introduktion.....	5
1.1	Vårt uppdrag	5
1.2	Vår verksamhet	5
1.3	Målgrupp och intressenter	6
2	Dammar i dammsäkerhetsklass	8
3	Omvärldsanalys	10
4	Inriktning 2025-2027	12
4.1	Tillsynsvägledning, föreskrifter och vägledning	12
4.2	Beredskap för dammhaveri och höga flöden.....	13
4.3	Flödesdimensionering och klimatanpassning	14
4.4	Forskning, utveckling och kunskapsförmedling	15
4.5	Information, utbildning och samverkan	16
4.6	Övrigt	17
4.6.1	Samråd, tillståndsprövning, remisser	17
4.6.2	Nationell plan för moderna miljövillkor	17
4.6.3	Internt arbete	17

1 Introduktion

1.1 Vårt uppdrag

Enligt 3 § 6 p. förordningen (2007:1119) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät (instruktionen) ska verket främja dammsäkerheten i landet. I uppdraget ingår enligt 5 § samma förordning följande.

1. *Följa klimatförändringarnas påverkan samt följa och medverka i utvecklingen i landet.*
2. *Verka för att riskerna för en allvarlig störning på samhället genom dammhaveri eller höga flöden i reglerade vattendrag minskar.*
3. *Årligen rapportera till regeringen om utvecklingen och vid behov föreslå åtgärder.*
4. *Främja forskning och utveckling samt kunskapsförmedling.*
5. *Svara för tillsynsvägledning enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) och samverka med länsstyrelserna för att åstadkomma ett effektivt tillsynsarbete.*

Enligt 3 kap. 3 § miljötillsynsförordningen (2011:13) ska Svenska kraftnät ge tillsynsvägledning i frågor om dammsäkerhet enligt 11 kap. miljöbalken. På begäran av mark- och miljödomstolen kan Svenska kraftnät avge yttranden avseende dammsäkerhet i prövningsärenden enligt 11 kap. miljöbalken.

Enligt 9-10 §§ förordningen (2014:214) om dammsäkerhet (dammsäkerhetsförordningen) bemyndigas Svenska kraftnät att meddela föreskrifter om följande.

10 § Affärsverket svenska kraftnät får meddela föreskrifter om innehållet i samt omfattningen och dokumentationen av

1. *konsekvensutredningen enligt 2 §,*
2. *säkerhetsledningssystemet enligt 5 §,*
3. *helhetsbedömningen enligt 7 §, och*
4. *rapporten enligt 8 §.*

1.2 Vår verksamhet

Svenska kraftnät verkar för en framtid med god dammsäkerhet och en samordnad beredskap för dammhaveri och höga flöden i reglerade vattendrag. Verksamheten inriktas mot främjande av dammsäkerhet och

beredskap för dammhaveri för dammar i dammsäkerhetsklass, varav lejonparten utgörs av vattenkraftsdammar.

Uppdraget bedrivs genom följande verksamhetsområden (se avsnitt 4).

- Tillsynsvägledning, föreskrifter och vägledning
- Beredskap för dammhaveri och höga flöden
- Flödesdimensionering och klimat i förändring
- Forskning, utveckling och kunskapsförmedling
- Information, utbildning och samverkan
- Övrigt (bl.a. samråd och tillståndsprövning, datahantering och internt kunskapsstöd)

Verksamheten är främst av förvaltande och fortlöpande karaktär. Utifrån uppföljning, samverkan och omvärldsbevakning identifieras och prioriteras utvecklingsbehov. Särskilda insatser planeras och genomförs för att stödja och främja utvecklingen inom prioriterade områden.

I början av varje kalenderår upprättas en verksamhetsplan där större aktiviteter inom dammsäkerhetsområdet, både återkommande aktiviteter och utvecklingsinsatser under året listas.

Dammsäkerhetsutvecklingen i landet följs årligen upp och sammanställs i en rapport. Rapporten redovisas till regeringen enligt 5 § 3 p. i instruktionen.

Verksamheten finansieras via elberedskapsanslaget och för uppdraget har fyra årsarbetskrafter tillsatts. Verksamheten bedrivs inom enheten Elberedskap och dammsäkerhet.

1.3 Målgrupp och intressenter

Målgrupp för verksamheten är dels tillsynsmyndigheterna, dvs. länsstyrelserna i de län som har dammar i dammsäkerhetsklass, dels sådan aktör som är skyldig att underhålla en damm (i regel dammägaren). Länsstyrelserna har även en viktig roll som samordnande av krisberedskapen i länet. Övriga intressenter kan vara andra myndigheter, kommuner, branschorganisationer och konsulter.

Aktörer inom dammsäkerhet är följande.

- Dammägare – är underhållsskyldig för dammsäkerheten vid sin dammanläggning och ska fortlöpande analysera risker och utarbeta och följa rutiner för egenkontroll.

- Länsstyrelserna – tillsynsmyndigheter för dammsäkerhet, fattar beslut om dammsäkerhetsklass enligt miljöbalken och om en damm utgör farlig verksamhet enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Länsstyrelserna har även en samordnande roll vad gäller krisberedskapen i länet, bl.a. beredskap för dammhaveri.
- Kommunerna – planering och utövande av olycksförebyggande verksamhet och räddningstjänst, t.ex. i samband med ett dammhaveri samt utövar tillsyn i frågor om beredskap för dammar som utgör farlig verksamhet enligt LSO.
- Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) – har i uppdrag att utveckla samhällets förmåga att förebygga och hantera olyckor och kriser. MSB utövar tillsyn över LSO gällande bl.a. kommunernas ansvar för räddningstjänst och olycksförberedande arbete, samt svarar enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) för tillsynsvägledning i fråga om förebyggande och hantering av allvarliga olyckor vid gruvdammar som utgör riskanläggningar enligt förordningen (2013:319) om utvinningsavfall.
- Energiföretagen Sverige och Svemin - branschorganisationer för energi, respektive gruvföretag. Branschorganisationerna har utarbetat riktlinjer som i stor utsträckning har kommit att bli vägledande för industrins arbete med dimensionering, drift, tillståndskontroll och underhåll av dammar samt anordnar utbildningar om dammar, dammsäkerhet och branschens riktlinjer.
- Svenska kraftnät – ska främja dammsäkerheten i landet och är enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) tillsynsvägledande i frågor om dammsäkerhet enligt 11 kap. miljöbalken.

2 Dammar i dammsäkerhetsklass

Det finns ca 10 000 dammar i Sverige. Flertalet är små och används inte för någon form av vattenutnyttjande. Vissa kan dock ha ett kulturhistoriskt värde. I allmänhet skulle ett dammhaveri i dessa endast medföra mindre konsekvenser för omgivningen. Några tusen anläggningar utgör viktig infrastruktur i samhället genom sin betydelse för vattenkraftproduktion, gruvindustri, inlandssjöfart, vattenförsörjning, skydd mot översvämningar med mera.

För drygt 1 200 anläggningar har dammägaren tagit fram en konsekvensutredning. För cirka 460 av anläggningarna har länsstyrelsen, mot bakgrund av konsekvensutredningen, fattat beslut om att en eller flera dammar ska tillhöra en dammsäkerhetsklass. För dessa skulle konsekvenserna av ett dammhaveri kunna bli betydande från samhällelig synpunkt genom risken för förlust av människoliv, skador på infrastruktur, störningar i samhällsviktiga verksamheter, förstörelse av miljö, kulturmiljö och/eller ekonomiska värden. För resterande omkring 750 anläggningar har länsstyrelsen fattat beslut om att dammen ska vara utan dammsäkerhetsklass.

Ett eller några tiotal konsekvensutredningar tas fram årligen för tidigare outhärdade anläggningar. Antal klassificerade dammar förväntas ligga tämligen konstant kommande år. Några tidigare oklassificerade dammar klassificeras varje år samtidigt som ett fåtal klassificerade dammar har rivits ut eller beslutats inte längre tillhöra en dammsäkerhetsklass.

Majoriteten av dammanläggningarna används för vattenkraftsproduktion och vattenreglering för vattenkraftändamål. Under de senaste decennierna har underhåll, förstärkning och ombyggnation av befintliga dammar med hänsyn till åldrande och nya säkerhetskrav varit och är fortsatt omfattande.

Inom gruvindustrin pågår förstärkning och även utbyggnad av gruvdammar, i första hand genom höjningar av befintliga dammar vid ett tiotal sandmagasin. Nya typer av dammar byggs i viss utsträckning, som dammar för produktion av snö och sk. invallningar som skydd mot översvämning.

Dammanläggningar med klassificerade dammar finns i 20 län och ägs av omkring 120 dammägare. De fem största ägarna inom vattenkraftindustrin äger tillsammans över hälften av dammanläggningarna medan närmare

100 ägare har en eller två anläggningar i dammsäkerhetsklass. Detta består sedan flera år tillbaka och innebär att ägarnas förutsättningar, kompetens och erfarenhet av dammsäkerhetsarbete varierar stort. Det råder skillnader mellan ägare som arbetar enligt branschriktlinjerna RIDAS och GruvRIDAS och ägare som inte följer dessa riktlinjer. I avsaknad av tekniska författningsbestämmelser har dessa riktlinjer signifikant betydelse för verksamhetsutövares dammsäkerhetsarbete.

Antal dammanläggningar per län varierar från 0 till över 50 och antalet ägare i olika län varierar från 0 till cirka 20. Innebörden blir att resurser, omfattning och förutsättningar för länsstyrelsernas dammsäkerhetstillsyn varierar stort över landet.

3 Omvärldsanalys

Dammar behöver utvecklas med samhället samtidigt som dammsäkerhet behöver beaktas i samhällsutvecklingen. Svenska kraftnät följer omvärldshändelser och externa förhållanden som grund för att identifiera behov och inrikta utvecklingsinsatser. Vi bedömer att följande förhållanden är viktiga att beakta i verksamheten kommande år.

- Omställningen av energisystemet medför förändrade belastningar, drift- och underhållsförhållanden för dammar och vattenkraftverk. Klimatet förväntas bli mer varierande och händelser kan sammanfalla på sätt som är svåra att göra prognoser för. Dessa faktorer ökar osäkerheten i driften av vattenkraften.
- Sverige är på väg mot ett varmare och blötare klimat med förändringar i vattenföringens variation. Höga och extrema tillrinningar väntas öka i stora delar av landet, samtidigt som sommartorka blir vanligare i söder. Klimatförändring påverkar dammanläggningar och deras omgivning, som exempelvis tillfartsvägar. Kända risker kan förändras och förvärras vilket kan medföra behov av anpassningsåtgärder.
- Den nationella planen för moderna miljövillkor innebär att tillstånd kommer omprövas och miljöåtgärder genomföras vid många vattenkraftanläggningar och dammar. Åtgärder vid anläggningar kan medföra ökade risker ur dammsäkerhetsperspektiv och även påverka andra anläggningar i vattendraget.
- Helhetsbedömningar av dammsäkerheten behöver kommande år tas fram för en stor andel dammar i dammsäkerhetsklass.
- Tillgång till kompetens är en ökande utmaning för dammägare och myndigheter. Behov av vägledning, utbildning och insatser för kunskapshöjning inom traditionella och nya kunskapsområden med relevans för dammsäkerhetsområdet är fortsatt stort. Ett exempel är att dammägares användande av riskanalysmetoder i dammsäkerhetsarbetet ökar.
- Geopolitisk instabilitet och förändrad hotbild medför ökat fokus på totalförsvaret och säkerhetsskydd. Ikraftträdandet av säkerhetsskyddslagen (2018:585) innebär skärpta krav på företag med säkerhetskänsliga verksamheter, bl.a. vattenkraftföretag. Skärpt säkerhetsskydd kan medföra utmaningar i dammsäkerhetsarbetet.
- Som en följd av lärdomar från gruvdamms haverier och anpassning till ny internationell standard pågår en omställning inom gruvindustrin. Behovet av personalresurser och kompetens om dammsäkerhet ökar.

- Utvecklingen av beredskap för dammhaveri i kraftverksälvar har i viss mån avstannat till följd av personalomsättning och prioritering av annan krisberedskap.

4 Inriktning 2025–2027

I detta kapitel ges en översiktlig beskrivning av våra verksamhetsområden och prioriterade aktiviteter de kommande åren.

4.1 Tillsynsvägledning, föreskrifter och vägledning

Svenska kraftnät samverkar med länsstyrelserna för att uppnå en effektiv och likvärdig dammsäkerhetstillsyn. Vi bidrar till samordning inom dammsäkerhet genom tydliga krav och vägledning för dammar i dammsäkerhetsklass.

Svenska kraftnät strävar efter att tillsynsvägledningen ska uppfattas som relevant, tillgänglig och tillräcklig. De huvudsakliga delarna i tillsynsvägledningen är att samordna tillsynen, ge råd och stöd till tillsynsmyndigheterna, bedriva kompetensutveckling för länsstyrelsernas dammsäkerhetshandläggare och följa upp och utvärdera tillsyn och tillsynsvägledning.

Mot bakgrund av att det är drygt tio år sedan dammsäkerhetsförordningen trädde i kraft och ett stort antal dammar klassificerades åren närmast efter 2014, förväntas länsstyrelserna delges ett signifikant antal helhetsbedömningar de kommande åren. Svenska kraftnät har gett ut en vägledning för dammägare, men ser behov av olika insatser för att bidra till att ägare utför helhetsbedömningar i tid och med god kvalitet, samt för att uppnå en likvärdig och effektiv hantering av länsstyrelserna.

Svenska kraftnät kommer ta fram föreskrifter för helhetsbedömningar inom ramen för Svenska kraftnäts bemyndigande enligt 10 § dammsäkerhetsförordningen. Svenska kraftnät kommer även att ta fram föreskrifter om säkerhetsledningssystem och ägares årliga dammsäkerhetsrapportering. Svenska kraftnäts vägledning om säkerhetsledningssystem, helhetsbedömning och årsrapportering kommer mot denna bakgrund att ses över.

Utöver föreskrifter kommer Svenska kraftnät vidta åtgärder för att stärka kvaliteten på helhetsbedömningar och ägares årliga rapportering om dammsäkerhet, genom bl.a. ökad tillsynsvägledning och samverkan med länsstyrelserna.

I ljuset av den utveckling som skett avseende tillsyn och tillsynsvägledning de senaste åren kommer en reviderad tillsynsvägledning för dammar i dammsäkerhetsklass tas fram.

2023-2024 års tillsynsystema *dammar i dammsäkerhetsklass A* övergår till ett permanent område för utökad samverkan mellan berörda länsstyrelser och Svenska kraftnät genom den samverkansgrupp som har etablerats. Svenska kraftnät bedömer att fortsatt fokus på de dammar med mycket stora konsekvenser vid dammhaveri, dvs. A-klass, är angelägen. Svenska kraftnät kommer även att fortsätta med bilaterala kontakter med berörda länsstyrelser och samverkan/tillsynsvägledning för en effektiv tillsyn.

Det nationella fokusområdet för dammsäkerhetstillsynen 2025 är fortsatt *dammar i dammsäkerhetsklass med otillfredsställande dammsäkerhet*.¹ Att genomföra dammsäkerhetshöjande åtgärder kan ta flera år, varför tillsynsinsatserna i flera fall kommer att fortsätta även efter 2025.

Inom ramen för Svenska kraftnäts årliga rapportering av dammsäkerhetsutvecklingen i landet har verket lyft till regeringen att det finns behov av ytterligare en kontrollstation för att följa upp bl.a. att tillsyn och tillsynsvägledningen har fått de effekter som avsågs till följd av att regelverket om dammsäkerhet trädde i kraft 2014. Kontrollstationer har tidigare genomförts år 2018 och 2021.

Vidare avser Svenska kraftnät stärka samverkan med MSB i frågor om tillsynsvägledning för gruvdammar som utgör riskanläggningar enligt förordningen (2013:219) om utvinningsavfall. Närliggande lagstiftningar med liknande syften medför otydligheter i fråga om vilken tillsynsvägledande myndighet som har mandat över vilka frågor/kravställningar, vilket kan leda till utmaningar.

4.2 Beredskap för dammhaveri och höga flöden

För att minska riskerna för allvarliga störningar i samhället är det angeläget att det finns en samordnad och övad dammhaveriberedskap på plats för aktörerna i de områden där dammhaverier kan leda till allvarliga samhällskonsekvenser. Detta innebär att planeringen är samordnad mellan dammägare, länsstyrelser, kommuner och räddningstjänster och att den bygger på gemensamma planeringsunderlag, bedömningar av konsekvenser av dammhaveri och potentiell påverkan på samhällsviktig verksamhet. Länsstyrelsen har en viktig samordningsroll mellan aktörerna och upprättar även regional beredskapsplan. För att kunna förhindra och

¹ <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljobalken/nationell-strategi-for-miljobalkstillsynen/>

hantera dammhaverier behövs bl.a. förmåga att upptäcka händelseutvecklingar som kan leda till dammhaveri, att kunna larma samhällsaktörer, genomföra räddningsinsatser samt varna och informera allmänheten. För majoriteten av de 20-tal kraftverksälvar där underlag för samordnad beredskapsplanering för dammhaveri och höga flöden tagits fram har beredskapsutvecklingen varit stark, även om utvecklingsbehov kvarstår för vissa aktörer och för vissa vattendrag.

Ytterligare informations- och utbildningsinsatser behövs för att bidra till att kompetens bibehålls och att befintliga underlag används av aktörerna. Svenska kraftnät avser att fortsätta samverka med vattenkraftindustrin, myndigheter och berörda aktörer och sprida information genom verkets styr- och referensgrupper samt inom Älvnätverket.

Vidare avser Svenska kraftnät att i samverkan med berörda dammägare och älvgrupper, kartlägga behov och medverka till fortsatt förvaltning, användaranpassning och aktualisering av planeringsunderlag för utveckling av samordnad beredskapsplanering för dammhaveri och höga flöden. Vid behov kommer Svenska kraftnät stödja framtagande av beredskapsunderlag för ytterligare reglerade vattendrag.

Svenska kraftnäts avtal med SOS Alarm om larmberedskap vid dammhaveri innefattar bl.a. provlarm två gånger om året för tio reglerade älvar. Svenska kraftnäts rutiner för larmning och varning kommer revideras, om behov uppstår.

Svenska kraftnät siktar på att fördjupa samverkan med MSB i frågor kopplade till dammar som utgör farlig verksamhet enligt lagen (2003:778) om skydd av olyckor och kommuners förmåga till räddningsinsats vid dammhaveri.

4.3 Flödesdimensionering och klimatanpassning

Kunskap om flöden som kan uppkomma vid dammanläggningar idag och i framtiden samt förmågan att hantera dessa är en viktig del av dammsäkerheten. Svenska kraftnät följer klimatförändringarna och dess påverkan på dammsäkerheten och höga flöden via Flödeskommittén, ett forum där Svenska kraftnät, SMHI, vattenkraft- och gruvindustri samverkar i frågor om riktlinjer för bestämning av dimensionerande flöden

för dammanläggningar och deras tillämpning.² Kommittén bevakar även relaterade väderhändelser, initierar forskning och utveckling samt verkar för att information och erfarenheter avseende bestämning och hantering av flöden, klimatförändring och klimatanpassning med relevans för dammar omhändertas.

Svenska kraftnät avser att fortsätta samverkan genom Flödeskommittén och medverka i referens- och arbetsgrupper för utveckling inom specifika områden samt för ev. revidering av riktlinjerna. Ett aktuellt område att bevaka är bl.a. vattenkraftens förändringar i körsätt och magasinshantering och eventuella risker för dammsäkerheten.

Flödeskommittén arrangerar våren 2025 en heldagskonferens på temat flödesdimensionering i praktiken, utmaningar och möjligheter. Svenska kraftnät kommer medverka till att årligen sammanställa en lägesrapport om riktlinjernas tillämpning samt inträffade flödeshändelser, med mera.

Svenska kraftnät avser att stärka samverkan med andra myndigheter som svarar för vägledning och kunskapsunderlag om höga flöden, klimatanpassning, översvämningsrisker längs vattendrag samt statsbidrag för skydd mot översvämningar, bl.a. MSB, Boverket och SMHI. Vidare avser Svenska kraftnät att medverka i nationella forum för myndighets-samverkan i frågor om klimatanpassning och klimat- och sårbarhetsanalys med beröring på dammar och reglerade vattendrag.

Svenska kraftnät har inom ramen för den årliga rapporteringen till regeringen lyft att regelverk och ansvarsroller i fråga om konstruktioner vars syfte är att utestänga vatten från lägre liggande områden, som exempelvis olika typer av invallningar, utreds.

4.4 Forskning, utveckling och kunskapsförmedling

Svenska kraftnät verkar för ökad kunskap och kompetens inom dammsäkerhetsområdet genom att bidra till forskning och utveckling, utbildning och informationsspridning i samverkan med berörda aktörer.

Under perioden avser Svenska kraftnät att försatt stödja forskning, genom kompetenscentrum Svenskt centrum för hållbar vattenkraft (SVC) gemensamt med Energimyndigheten, universitet/högskolor, svenska dammägare och tekniska konsulter, samt utvecklingsprojekt och insatser

² Riktlinjer för bestämning av dimensionerande flöden för dammanläggningar (utgåva 2022)

för kompetensförsörjning genom Energiforsks utvecklingsprogram gemensamt med svenska dammägare inom vattenkraftindustrin. Svenska kraftnät initierar även verksamhetsstödande utveckling inom dammsäkerhet genom samverkan med expertmyndigheter och anlitande av specialister för specifika uppdrag.

Målet är att bidra till att utveckla och sprida kunskap, arbetsmetoder och kompetens inom dammsäkerhet i landet, medverka till att samhällsperspektiv och helhetssyn fångas upp inom angelägna utvecklingsområden, samt stimulera industrin att bibehålla och stärka sina satsningar inom området. För närmare information hänvisas till Plan för Svenska kraftnäts stöd till forskning, utveckling och kunskapsförmedling inom dammsäkerhetsområdet 2024-2027.³

4.5 Information, utbildning och samverkan

Svenska kraftnäts verksamhet inom dammsäkerhet förutsätter samverkan med de berörda aktörerna. Aktiv medverkan i nätverk, forum och andra former av grupperingar, konferenser, seminarier och utbildningar utgör viktiga inslag i vår verksamhet. Svenska kraftnät bevakar även nyhetsflödet samt sprider information via webbsidan och rapporterar årligen om dammsäkerhetsutvecklingen till regeringen. Därigenom identifieras prioriterade utvecklingsområden samt påverkar inriktning och medverkan i dammsäkerhetsutvecklingen i landet. Svenska kraftnät ger även input i statliga utredningar, i remisser från andra statliga myndigheter etc.

Syftet med samverkan och information är att medverka till att det nationella behovet av information, erfarenhets-, och kunskapsutbyte nationellt och internationellt inom dammsäkerhetsområdet tillgodoses, och att därmed bidra till en god dammsäkerhet. Målet är att vara ett nav för kunskap och information inom dammsäkerhetsområdet. För närmare information hänvisas till Svenska kraftnäts plan för samverkan, informations- och kunskapsutbyte inom dammsäkerhetsområdet 2025-2027.⁴

Vidare avser Svenska kraftnät att ta fram webbutbildningar om bl.a. regler och stöd samt fortsatt medverka i genomförande av vattenkraft-, och gruvindustrins utbildningar inom dammsäkerhet.

³ Plan för Svenska kraftnäts stöd till forskning, utveckling och kunskapsförmedling inom dammsäkerhetsområdet 2024-2027 (Ärendenr:2024/2536).

⁴ Svenska kraftnäts plan för samverkan, informations-, och kunskapsutbyte inom dammsäkerhetsområdet 2025-2027 (Ärendenr: 2024/5669)

4.6 Övrigt

4.6.1 Samråd, tillståndsprövning, remisser

På förfrågan från mark- och miljödomstolen ges Svenska kraftnät möjlighet att yttra sig i ärenden som kopplar till dammsäkerhet.

4.6.2 Nationell plan för moderna miljövillkor

Antal prövningar där Svenska kraftnät ges möjlighet att yttra sig kan komma att öka de kommande åren, till följd av den nationella planen för moderna miljövillkor. Planen innebär att tillstånd kommer omprövas och miljöåtgärder genomföras vid många vattenkraftsanläggningar. Det är av vikt att dammsäkerhetsaspekter beaktas tidigt i omprövningsprocessen. Svenska kraftnät avser därför att inom ramen för denna process utgöra ett kunskapsstöd och då det ges möjlighet och bedöms relevant, yttra sig i dammsäkerhetsfrågor.

Vidare avser Svenska kraftnät att följa mål i mark- och miljööverdomstolen rörande haveri i en tilloppstub. Utfallet av kommande dom kan föranleda att Svenska kraftnät kan behöva vidta åtgärder inom ramen för sitt uppdrag.

4.6.3 Internt arbete

Datahantering och register

Svenska kraftnät avser att vidta insatser som syftar till att kvalitetssäkra Svenska kraftnäts underlag gällande dammar i dammsäkerhetsklass och revidera dessa efter behov, samt sträva för att i högre grad utnyttja data för analys och resultat. Detta innefattar bl.a. uppdatering av vägledningar och kunskapsstöd.

Kunskapsstöd inom Svenska kraftnäts övriga verksamhet

På förfrågan svarar funktionens dammsäkerhetsspecialister för internt kunskapsstöd i frågor om dammar, vattenkraft och översvämningssrisker. Svenska kraftnäts uppdrag som kan ha behov av sådant stöd är bl.a. följande.

- Tillsynsuppdraget för enskilda verksamhetsutövers säkerhetsskydd inom ramen för säkerhetsskyddslagen (2018:585).
- Åtgärder för enskilda verksamhetsutövers elberedskap inom ramen för elberedskapslagen (1997:288).

- Förnyelse och utbyggnad av transmissionsnätet för el i Sverige.
Nationell risk- och sårbarhetsanalys för elförsörjningen enligt
förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningssansvariga
myndigheters åtgärder.
- Klimat- och sårbarhetsanalysarbete inom ramen för förordningen
(2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete.